

Силабус
навчальної дисципліни
Теорія і практика літературознавчого аналізу
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма «Середня освіта. Англійська мова і зарубіжна література»
Спеціальність 014.021 Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень вищої освіти

Викладач (і)	Школа Валентина Миколаївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-zar-lit/composition-kaf-zar-lit/shkola/
Контактний тел.	0663661359
Е-mail викладача:	shkolaval@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок 13-14

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні/семінарські/лабораторні заняття	Самостійна робота	звітність
150	20	20	110	залік
150	6	6	138	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: мистецтво, література, художній текст, автор, поезія, проза, драма, аналіз

Мета та предмет курсу: формування у студентів уміння аналізувати зразки вітчизняного та зарубіжного письменства. Ознайомити зі специфікою аналізу знакових творів найрепрезентативніших постатей українських і зарубіжних митців слова.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
К. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення	ПРН 02. Здійснює лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних

<p>інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.</p> <p>ФК 01. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ФК 06. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу</p> <p>ФК 07. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища</p> <p>ПК 02. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середнь</p> <p>ПК 05. Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p> <p>ПК 06. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення</p>	<p>жанрів і стилів, а також пояснює ідейно-тематичний зміст різностильових та різножанрових літературних текстів як складної структурносемантичної єдності взаємопов'язаних та взаємодіючих одиниць, враховуючи їх жанрово-стилістичні особливості та ідіостиль автора</p> <p>ПРН 03. Обирає методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролює навчальних досягнень учнів відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; оцінює навчальні матеріали та адаптує їх до конкретного освітнянського контексту, створює навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури.</p> <p>ПРН 07. Демонструє рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методики їх навчання, уміння збирати наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела інформації, формулювати цілі та завдання і вибрати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; здійснює самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітнянському контексті</p>
---	--

Зміст курсу:

Тема 1. Мистецтво як форма свідомості та підсвідомості. Мистецький твір як художня цілісність. Формування і функціонування твору (імпульс, задум, процес). Література в системі мистецтв

Тема 2. Закономірності літературного процесу. Творча індивідуальність письменника. Проблема стилю. Інтерпретація мистецького тексту. Рецепція художнього твору.

Тема 3. Традиція і новаторство. Тип творчості. Романтизм, реалізм як естетичні системи: ідеологія, стиль.

Тема 4. Художній текст як цілісна поетична система. «Поетики» викладачів Києво-Могилянської академії. Психологічна теорія О. Потебні. Філологічна школа В. Перетца. Формально-поетикальна теорія (Б. Якубський, Ю. Меженко)

Тема 5. Структура літературного твору. Елементи змісту і форми. Структуроутворюючі функції простору і часу.

Тема 6-7. Образний рівень художнього тексту. Індивідуально-авторський вимір художнього образу. Класифікація художніх образів за: рецепцією, предметом зображення, функцією у творі, способом зображення, художнім методом, характером узагальнення, генезою моделювання, ступенем новаторства. Мегаобраз, макрообраз, мікрообраз твору . Характер і функціонування образів-домінант. Образ і знак. Роль художньої деталі.

Тема 8. Література як засіб формування національної ідентичності (суспільний і естетичний феномен). Національна специфіка літератури. Вітчизняні архетипи, коди, символи. Фольклоризм і фольклоризація творів українських авторів.

Тема.9-10. Роди, види, жанри художньої літератури. Епос. Лірика. Версифікація, фоніка, метрика, строфіка, ритміка. Драма. Ліро-епос. Лексико-стилістичні засоби творення художньої виразності.

Методи навчання:

Навчально-методичний комплекс дисципліни.

Матеріали дисципліни на платформі Moodle

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується демонстрація уміння здійснювати аналіз поетичних, прозових, драматичних текстів.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: тексти лекцій, матеріали для практичних і самостійних занять, мультимедійні презентації.

Система оцінювання та вимоги:

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100	100
Практичні заняття	70		
Самостійна робота	30		

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	FX	F	E	D	C	B	A
Практичне заняття 1	1	2	3	4	5	6	7

Практичне заняття 2	1	2	3	4	5	6	7
Практичне заняття 3	1	2	3	4	5	6	7
Практичне заняття 4	1	2	3	4	5	6	7
Практичне заняття 5	1	2	3	4	5	6	7
Практичне заняття 6	1	2	3	4	5	6	7
Практичне заняття 7	1	2	3	4	5	6	7
Практичне заняття 8	1	2	3	4	5	6	7
Практичне заняття 9	1	2	3	4	5	6	7
Практичне заняття 10	1	2	3	4	5	6	7
Максимальна кількість набраних балів	10	20	30	40	50	60	70

Таблиця 3. Розподіл набраних студентом балів під час самостійної роботи

Самостійна робота	Кількість набраних балів						
	FX	F	E	D	C	B	A
Презентація однієї з тем самостійної роботи: мультимедійна презентація, тести (10 завдань), запитання до теми (5)	3	5	10	15	20	25	30
Максимальна кількість набраних балів	3	5	10	15	20	25	30

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання або під час заліку та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Критерії оцінювання навченості здобувачів під час підсумкового контролю:

- повнота й ґрунтовність викладу;
- аргументованість тверджень;
- суб'єктне усвідомлення змісту;
- творче осмислення набутих теоретичних знань;
- термінологічна коректність;

Таблиця 4. Розподіл набраних студентом балів під час підсумкового контролю

Кількість балів	Виклад матеріалу
«відмінно / А» 90–100	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність.
«добре / В» 78–89	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Не всі твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність.

«добре / C» 65–77	Повне засвоєння та часткове суб'єктне усвідомлення матеріалу. Не всі твердження чітко аргументовані. Наявні помилки щодо термінологічної грамотності.
«задовільно / D» 58–64	Часткове засвоєння матеріалу, недостатнє суб'єктне усвідомлення його. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.
«задовільно / E» 50–57	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.
«незадовільно / FX» 35–49	Теоретичний матеріал засвоєно фрагментарно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.
«незадовільно / F» 1–34	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.

Таблиця 5. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
39-50	відмінно	зараховано	A (відмінно)
32-38	добре		B (добре)
26-31			C (добре)
21-25			D (задовільно)
14-20	задовільно		E (задовільно)
8-13	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-7	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

Іванишин В, Іванишин П. Пізнання літературного твору: методичний посібник. Дрогобич: Відродження, 2003. 80 с.

Іванишин П. Теорія будови та інтерпретації літературного твору: навчальний посібник. Дрогобич, 2009. 78 с.

Інгарден Р. Літературно-художній твір / пер. З нім. Л. Цибенко. Львів: Літопис, 2024. 484 с.

Краснова Л. До проблеми аналізу та інтерпретації художнього твору: посібник. Дрогобич, 1997. 148 с.

Марко В. Аналіз художнього твору: навчальний посібник. 2-ге вид., випр. Київ: Академвидав, 2015. 256 с.

Додаткові

- Агеєва В. Апологія модерн: обрис ХХ віку: статті та есеї. Київ: Грані Т, 2011. 408 с.
- Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 1996
- Баган О. Художнє слово і національне буття: статті про методику навчання літератури в школі. Дрогобич: Редакційно-вид. відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2021. 334 с.
- Бандура О. Теорія літератури в тезах, дефініціях, таблицяхб навч. Довідник. Київ: Шкільний світ, 2008. 128 с.
- Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики / упоряд., авт іст.-біогр. нарису та приміт. М.М. Ільницький. Київ: Либідь, 1998. 408 с.
- Енциклопедія порівняльної теорії літератури. Торонто, 1993. 656 с.
- Іванишин В.П. Нариси з теорії літератури: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010.256 с.
- Іванишин В. Тезаурус до курсу «Теорія літератури». Дрогобич: Відродження, 2007.112 с.
- Іванишин М. Літературний твір як художня система. ДДПУ імені Івана Франка. Дрогобич, 2010. 32 с.
- Іванишин П. Методологія та методика системного аналізу літературного твору: програма. Дрогобич: РВВ ДДПУ ім. Івана Франка, 2010. 9 с.
- Кодак М Авторська свідомість і класична поетика. Київ: Фоліант, 2006. 336 с.
- Краснова Л. Духовність і краса поетичного образу: зб. наук. ст. Дрогобич, 2011. 192 с.
- Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 416 с.
- Літературознавство: словник основних понять / пер. З нім. Тернопіль: Богдан, 2008. 280 с.
- Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / упоряд. Ю. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2009.
- Літературознавчий словник-довідник / Р. Гром'як, Ю. Ковалів, В. Теремко та ін. 2-ге вид., випр., доп. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
- Науменко А. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики): навчальний посібник: Вінниця: Нова книга, 2005. 416 с.
- Ниш Р. Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство / пер. З пол. О. Галета. Львів: Літопис, 2007. 316 с.
- Сміт Е.Д. Національна ідентичність. Київ: Основи, 1994. 176 с.
- Содомора А. Студії одного вірша. Львів: Літопис, 2006. 364 с.
- Ткаченко А. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства). Київ, 1998
- Удяк Г. Проблема художнього образу в літературознавстві: спецкурс. Дрогобич, 2006. 76 с.

Філософія і поетика художнього тексту-твору: наук. записки . вип. II.
ДДПУ імені Івана Франка. Дрогобич: Посвіт, 2010. 272 с.

Чирков О. Літературний процес і письменник. Київ: шкільний світ, 2010.
96 с.

Шульцівський словник / за ред. В. Болецького, Є. Яжембського, С. Росека
/ пер. З пол. А. Павлишина. Київ: Дух і літера, 2022. 504 с.

Юніцька Н. Теорія літератури в школі. Харків: Основа, 2012. 128 с.

Інтернет-ресурси

1. **Бердянський державний педагогічний університет**. URL:
<https://bdpu.org.ua/>
2. Віртуальний підручник з української літератури: Словник
літературознавчих термінів. URL.: <http://eureka.ucoz.ua/blog/1-0-14>
3. **EXLIBRIS**: українська електронна бібліотека : історія, публіцистика,
художня література. URL: <http://exlibris.org.ua/>
4. <http://chtyvo.org.ua/authors/> - Е-бібліотека «Чтиво» - книгозбірня
української літератури
5. <http://ukrknyga.at.ua/> - «Українська книга» - безкоштовна електронна
бібліотека